daardkosten kunnen hebben voor een doeltreffende accountants-contrôle en de wijze waarop men de standaardkosten kan verwerken in de hoofdboekhouding. Deze onderwerpen leenen zich beter voor een aparte bespreking. T.z.t. hopen wij wellicht aan deze vraagstukken een artikel te kunnen wijden.

Drs. Tj. J. ADDENS en N. ELGERSMA,
Accountant, Lid N.I.V.A.

EENIGE OPMERKINGEN NAAR AANLEIDING VAN HET „IVième CONGRES NATIONAL DES EXPERTS COMPTABLES" TE BRUSSEL

Op 19 en 20 October j.l. is te Brussel onder het patronaat van Z.M. den Koning het 4de „Congres National des Experts Comptables" [1]) gehouden, hetwelk bijeengeroepen was door:

1. Section Belge de l'Association Internationale de Comptabilité.
2. Fédération des Experts Comptables.
3. Association Nationale des Experts Comptables.
4. Compagnie des Experts Comptables.
5. Association Bruxelloise de Comptabilité.
6. Société Royale de Comptabilité,

benevens acht sections provinciales uit Anvers, Brabant, Deux Flandres, Hainaut, Liège, Limbourg, Luxembourg, Namur.

Voorzitter van het Congres was de Heer Jean Dumon, Voorzitter der onder 4 genoemde Vereeniging; Vice-Voorzitter de Heer M. G. den Haene, Voorzitter der onder 1 genoemde Section Belge en Algemeen Secretaris der Internationale Vereeniging.

Wie nu uit bovenstaande opsomming zou willen afleiden, dat er in België 6 accountantsvereenigingen zijn, benevens een aantal min of meer zelfstandigheid genietende provinciale afdeelingen, vergist zich.

De belangrijkheid der dissidente groepen blijkt eenigszins uit de op het Congres aangenomen motie, waarin de wensch wordt uitgesproken in de toekomst meer algemeene samenwerking te bereiken en besloten wordt een Commissie te benoemen om dit voor te bereiden.

De namen der Vereenigingen, waarom het hierbij (in hoofdzaak) ging, zijn mij niet bekend.

Van andere zijde worden mij nog de volgende namen opgegeven:

1. Fédération des Unions Professionelles des Experts-Comptables.
2. Chambre des Experts Comptables et Comptables de Belgique.
3. Société Centrale des Experts Comptables.
4. Union Belge des Experts Comptables.
5. Chambre Belge des Comptables.

De zitting van 19 November had een „préparatoir" karakter. Hierin werd het programma voor den volgenden dag vastgesteld. Aanwezig waren 20 personen.

Den volgenden dag waren 30 personen aanwezig, waaronder als gasten een vertegenwoordiger van den Minister van Justitie, de Heer *Mr. Kersemaker* (advocaat) en ondergeteekende als afgevaardigde van het Nederlandsch Instituut van Accountants.

Na een openingsrede, waarin de Voorzitter de gasten op zeer hartelijke wijze welkom heette en eenige woorden wijdde aan de nagedachtenis van Koningin Astrid van België en van Prins Hendrik der Nederlanden, kwamen de volgende punten aan de orde:

1. De wettelijke positie der accountants.
2. De instelling van een bureau voor gratis comptabelen bijstand in rechtszaken.
3. De door de rechtbanken bijgehouden lijsten van accountants die in rechtszaken als deskundigen mogen optreden.
4. De bij K. B. verplicht gestelde contrôle bij banken.

Over elk dezer onderwerpen hield de Voorzitter een inleiding, waarop nauwelijks eenig debat volgde.

Als wettelijke regeling wenscht men zich een titelbescherming met een, uitsluitend door vakgenooten uitgeoefend, disciplinair toezicht.

Het sub 2 bedoelde bureau werkt reeds eenigen tijd tot voldoening en zal worden uitgebreid.

De sub 3 bedoelde lijsten voldoen blijkbaar niet. Ze worden in de eerste plaats met onvoldoende kennis van zaken samengesteld en de rechtbanken houden er zich niet aan. Den Minister zal worden verzocht de lijsten niet meer te publiceeren. (Natuurlijk kan men de rechtbanken niet beletten ze voor eigen gebruik bij te houden).

> In dit verband was het tevens interessant te vernemen, dat deze lijsten ook aanwijzen, welke accountants in aanmerking mogen komen voor de contrôle der boekhouding van notarissen, het eenige bedrijf waar – totdat de nieuwe contrôle op banken werd ingesteld – accountantscontrôle was voorgeschreven.
>
> Wanneer zal de Nederlandsche Regeering eens inzien, dat met een verplichte, regelmatige contrôle door — door de notarissen zelf aan te wijzen, door de Cie. van Toezicht goed te keuren – accountants meer te bereiken valt dan met tien contrôle-commissies?

Ten opzichte van het vierde punt werd medegedeeld, dat het „erkenningsreglement" nog niet is vastgesteld. Niet aangenomen mag worden, dat uitsluitend accountants tot „revisoren" zullen worden aangewezen, ook aan bankdeskundigen zullen plaatsen worden ingeruimd. Van de zijde der in het Congres samenwerkende Accountantsvereenigingen wordt ernaar gestreefd, dat ook haar leden — voor zoover die geacht kunnen worden op de hoogte te zijn van bankcontrôle — zullen worden erkend.

> Ik kan hieraan de mededeeling verbinden, dat door het Bestuur van het N. I. v. Acc. pogingen in het werk gesteld zijn om mogelijk te maken, dat ook leden dezer Vereeniging worden erkend.
>
> Een principieele beslissing dienaangaande is nog niet genomen. Het is niet uitgesloten, dat hieraan nationalistische overwegingen — die immers overal en op elk gebied hoogtij vieren — in den weg staan.

De laatste opmerkingen vallen echter reeds buiten het verslag van het Congres, dat Zondagmorgen om half elf begon en om 1 uur werd gesloten.

De lezers zullen wellicht in alle bescheidenheid de conclusie trekken, dat de ontwikkeling en de organisatie van het Belgische accountantswezen nog niet op hetzelfde peil staat als dat in sommige andere landen van West-Europa. Er is echter een belangrijk lichtpunt: Men ziet dat zelf in. Zoowel in de kringen der accountants als b.v. in die van het bankwezen richt men met grooten eerbied zijn blikken naar het Westen en vooral ook naar het Noorden. Ik kreeg den indruk, dat er in België wel degelijk accountants bestaan, die ernstig streven naar een goede uitoefening van het vak en organisatie van het beroep. Als een stap in de goede richting beschouwt men een accountantsopleiding aan de Universiteit te Brussel, die binnenkort zou worden ingesteld.

Nederlandsche accountants, die het bovenstaande als een tip beschouwen, wil ik waarschuwen, dat ook het peil der tarieven wel eenigszins afwijkt.

[1]) Voorstanders der Groot Nederlandsche Gedachte zal het interesseeren, dat op het Congres uitsluitend Fransch gesproken werd. De Voorzitter die — naar mij werd medegedeeld — van Fransche afkomst is, verstond zelfs geen woord Nederlandsch.

Ten slotte een woord over één der aan het Congres deelnemende Vereenigingen, nl. de „Association Internationale de Comptabilité."

Deze Vereeniging heeft reeds acht internationale congressen gehouden, waar behalve Belgen, ook Franschen, Duitschers, Italianen en Spanjaarden bijeenkwamen, doch waar de Nederlandsche accountants, evenals de Engelsche en Amerikaansche door hun afwezigheid schitterden. Ik meen dit laatste woord ernstig en geenszins ironisch. Het komt mij voor, dat wij — tenzij misschien de organisatie grondig gewijzigd wordt — ons ook van de volgende internationale congressen afzijdig moeten houden.

In de eerste plaats waarschuw ik voor een misverstand, dat allicht voor ons Nederlanders zou ontstaan, ofschoon absoluut geen misleiding bedoeld is, dat „Comptabilité" niet beteekent „Accountancy", maar „Boekhouding". De waarde der congressen als zoodanig kan ik niet beoordeelen.

Er was echter ook een Section van „Experts Comptables". Hetgeen in deze sectie van het laatste congres behandeld is komt mij — volgens het verslag (ik was niet aanwezig) — zeer onbelangrijk voor en ver beneden het peil der internationale congressen te Amsterdam, New-York en Londen. Doch zelfs indien deze opvatting onjuist mocht zijn, dan nog valt het m.i. van een standpunt der internationale organisatie van het beroep niet te verdedigen om naast en los van de serie congressen, waaraan, practisch gesproken, de geheele accountantswereld heeft deelgenomen, nog eens andere internationale accountantscongressen op touw te zetten.

JAMES POLAK

Naschrift

„Intusschen (22 November) is een erkenningsreglement gepubliceerd, waarin, voor zoover hier ter zake, de volgende artikelen voorkomen:

Art. 2. Om als reviseur erkend te worden moet men inzonderheid:

1e. Belg zijn;
2e. Minstens 30 en hoogstens 65 jaar oud zijn;
3e. Houder zijn van een diploma van hooger onderwijs, hetwelk verband houdt met de uit te oefenen functie en waarvan de uitreiking thans wordt afhankelijk gesteld van vier jaar studiën aan een universiteit of aan een door den Staat erkende inrichting van hooger onderwijs;
4e. Gedurende minstens vijf jaar in een beroep bedrijvig geweest zijn op grond waarvan kan worden aangenomen, dat de candidaat ervaring van het bankwezen, van de bedrijfsorganisatie en van de boekhouding heeft opgedaan;
5e. Van onberispelijke moraliteit zijn.

De Bankcommissie beoordeelt in laatste instantie titels, ervaring en moraliteit van den candidaat.

Art. 3. Indien de candidaat tijdens een loopbaan van minstens tien jaar van buitengewone beroepshoedanigheden heeft laten blijken, staat het de Bankcommissie vrij van hem slechts een diploma van hooger onderwijs te vorderen, waarvan de uitreiking aan twee studiejaren aan een universiteit of aan een door den Staat erkende inrichting voor hooger onderwijs verbonden is.

Het staat de Bankcommissie vrij het diploma van hooger onderwijs niet te bevorderen van candidaten, die van buitengewone beroepshoedanigheden tijdens een loopbaan van minstens twintig jaar hebben laten blijken.

Art. 4. De Bankcommissie mag als reviseuren buitenlanders erkennen, die sedert minstens vijf jaar in België verblijven en aan *gelijkwaardige voorwaarden* als voor de Belgische burgers worden gesteld, voldoen.

Ofschoon hieruit blijkt, dat de zaak practisch hoogstens voor enkele Nederlandsche accountants van belang kan zijn, stemt het althans tot voldoening, dat men niet het extreme nationalistische standpunt heeft ingenomen en ook de mogelijkheid tot erkenning van buitenlanders onder bepaalde voorwaarden openstelt.

In het algemeen krijgt men uit deze bepalingen den indruk, dat hier zeker niet in de eerste plaats aan accountants gedacht is en dat ook betrekkelijk weinig Belgische collega's in aanmerking zullen komen.

Interessant en navolgingswaard is verder artikel 8 van hetzelfde reglement, luidende:

> „Het feit dat men als erkend reviseur op de in artikel 7 voorziene lijst werd opgenomen kan niet als een titel worden beschouwd. Daarvan mag geen gewag worden gemaakt, behoudens het geval waar een erkend reviseur om aanstelling bij een bank verzoekt.
>
> Het niet-naleven van dit voorschrift kan voor den betrokkene schrapping van bedoelde lijst medebrengen."

J. P.

RECONSTRUCTIE VAN NAAMLOOZE VENNOOTSCHAPPEN

Er zal moeilijk een tijdsgewricht in de economische geschiedenis van ons land zijn aan te wijzen, waarin bovenstaand onderwerp van meer actueel belang is geweest dan in onze dagen. Waar de accountant zoo dikwijls bij een dergelijke reconstructie betrokken wordt, achten wij eene beschouwing over dit onderwerp in deze kolommen niet van belang ontbloot.

Naar hare oorzaken kan men de reorganisatie van N.V. gevoegelijk onderscheiden in:

1e. die, welke gepaard gaan met toevoer van nieuwe middelen tot noodzakelijke verbetering der kaspositie;
2e. die, welke beoogen wijziging (verlichting) te brengen in de verplichtingen der N.V. ten opzichte van hare crediteuren (obligatiehouders, bankiers enz.);
3e. die, welke uitsluitend betreffen eene herziening der kapitaalfiguur resp. eene interne wijziging van de verhouding der N.V. tot hare aandeelhouders.

Wij zullen ons in dit artikel bepalen tot eene beschouwing der laatstbedoelde kapitaalreconstructies, die veelal worden doorgevoerd ter bereiking van een of meer der volgende doeleinden:

a. de kapitalisatie der vennootschap in overeenstemming te brengen met de gewijzigde waardeverhoudingen;
b. de mogelijkheid om, in geval een kapitaalverlies is in te halen, de dividend-uitkeering te vervroegen.
c. de restitutie van een deel van het kapitaal aan de aandeelhouders in verband met een te veel aan kasmiddelen, waarvoor geen emplooi te vinden is.

Indien men verwacht, dat de gerevalueerde waarde van het actief verminderd met het bedrag der schulden, voorgoed beneden het nominale bedrag van het geplaatste aandeelenkapitaal zal blijven, gaat men veelal over tot eene kapitaalsvermindering door afschrijving op de aandeelen, adequaat aan het door revaluatie der activa geconstateerde kapitaalverlies.

In de gevallen sub b en c zal de terugbetaling van of de afschrijving op kapitaal in den regel eveneens gepaard gaan met eene reductie van het kapitaal der N.V., maar wij zullen in den loop van dit artikel zien, dat de betrokken doeleinden ook bereikt kunnen worden zonder eene vermindering van het nominale kapitaal der N.V.

Voor alle drie de gevallen geldt echter de praemisse, dat men tot eene herziening der kapitaalsconstructie eerst zal overgaan, zoodra een toestand van *consolidatie* in het bedrijf is ingetreden, zoodat verwacht mag worden, dat de nieuw te vormen kapitaalsbasis voor de naaste toekomst stand kan houden. In dit verband